T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/99
KARAR NO : 2019/171
KARAR TR : 25.02.2019

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b. madde ve fikrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : L.A.
Vekili : Av. Ü.S.
Davalı : İstanbul Valiliği
Vekili : Av. S.G.T.

O L A Y : İstanbul Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandığı ve sürücü belgesini yanında bulundurmadığından bahisle, davacı adına 28.3.2017 gün ve II-915397 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5 ve 44/1-b. madde ve fikraları uyarınca sırasıyla 876,00 TL ve 206,00 TL olmak üzere toplam olarak 1.082,00 TL idari para cezası verilmiş, aynı birim tarafından alkollü olarak araç kullandığı nedeniyle 328912 sayılı sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiştir.

Davacı vekili, idari para cezası ile sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

İSTANBUL 10. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 11.4.2017 gün ve D.İş: 2017/1471 sayı ile; 5326 sayılı Yasa'nın 27/8. maddesi gereğince "aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali ile birlikte idari yargı yerinde görülür" hükmü ile Danıştay'ın konu ile ilgili kararı da emsal gösterilerek "alkollü araç kullanma ve sürücü belgesinin geri alınmasına karşı yapılan başvurulara bakma görevinin idari yargı yerine ait olduğu" gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, karara davacı vekili tarafından yapılan itiraz, İstanbul 11. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 8.5.2017 gün ve D.İş: 2017/1890 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı İstanbul Valiliği vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmuştur.

İstanbul 6. İdare Mahkemesince görev itirazının reddine karar verilmesi üzerine, Davalı İstanbul Valiliği vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe nedeniyle, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, görev uyuşmazlığı çıkarılabilmesi için ortada henüz açılmış bir dava ve bu davada bir yargı merciince verilmiş görevlilik kararı bulunması, diğer bir ifadeyle, yararına görev itirazında bulunulan yargı merciince aynı davada görevsizlik kararı verilmemiş olması gerekeceğini belirterek, uyuşmazlığa konu edilen İstanbul 6. İdare Mahkemesinin görevlilik kararından önce, İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğinin D.İş: 2017/1471 sayılı kararıyla, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunduğunun anlaşılması karşısında, idari yargı yerince adli yargının görev alanına müdahalede bulunulduğundan söz etmenin mümkün olmadığı, 2247 sayılı Kanun'da düzenlenen görev uyuşmazlığı türlerinden hiçbirinin de oluşmadığını açıklayarak olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına yer olmadığına, dosyanın gereği yapılmak üzere mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İstanbul 6. İdare Mahkemesi, 28.2.2018 gün ve E:2017/1146, K:2018/363 sayılı kararı ile, davanın esasını inceleyerek, tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemlerin iptaline karar vermiş, verilen karara davalı vekili tarafından itiraz edilmesi üzerine, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 8. İdare Dava Dairesi, 25.9.2018 gün E:2018/1056, K:2018/1337 sayılı kararı ile, istinaf başvurusuna konu idare mahkemesi kararının, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlem ile aynı yasa maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden verilen kısmının hukuka uygun bulunduğu ve başvuru dilekçesinde ileri sürülen iddiaların da kararın sözü edilen kısmının kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediğini açıklayarak, bu kısma yönelik istinaf başvurusunun reddine, 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının ise aynı maddi olaya yani 2918 sayılı Kanun'un 48/5 maddesi uyarınca 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemle ilişkili olmadığının anlaşıldığı, 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini belirterek, davalı vekilince yapılan istinaf başvurusunun kısmen reddine, kısmen kabulüne, kararın 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan idari para cezası verilmesine ilişkin kısmının kaldırılmasına, belirtilen gerekçe dikkate alınarak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

İSTANBUL 6. İDARE MAHKEMESİ: 2.1.2019 gün ve 2018/2497 sayı ile; 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının aynı maddi olaya yani 2918 sayılı Kanun'un 48/5. maddesi uyarınca 6 ay süreyle sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemle ilişkili olmadığının anlaşıldığını ve 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini açıklayarak, davanın 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b maddesi uyarınca uygulanan 206,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin kısmı bakımından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25.02.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosya suretinin Mahkemece, ekinde adli yargı dosya sureti de temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 44/1-b. madde ve fıkrası uyarınca verilen 206,00 TL tutarındaki idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan" görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 44/1-b. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Adres değişikliklerinin bildirilmesi ve sürücü belgelerinin taşınması zorunluluğu" başlığı altında düzenlenen 44. maddesinde, "Sürücü belgesi sahipleri:

a) İkamet adresi değişikliklerini belgeyi veren kuruluşa otuz gün içinde bildirmek,

b) Araç kullanırken sürücü belgelerini yanlarını bulundurmak ve yetkililerin her isteyişinde göstermek,

Zorundadırlar.

(Değişik: 21.5.1997 - 4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler, 3 600 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar." hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

30.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde ise," (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1)

numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 11.4.2017 gün ve D.İş: 2017/1471 sayılı görevsizlik kararının, 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b. madde ve fikrası uyarınca verilen 206,00 TL tutarındaki idari para cezasının iptali istemiyle yapılan başvuru yönünden verilen kısmının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, İstanbul 10. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 11.4.2017 gün ve D.İş: 2017/1471 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ, 2918 sayılı Kanun'un 44/1-b. madde ve fikrası uyarınca verilen 206,00 TL tutarındaki idari para cezasının iptali istemiyle yapılan başvuru yönünden verilen kısmının KALDIRILMASINA, 25.02.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ